

Aurul Apusenilor

În anul când nava-amiral "Crizantema de aur" de la Târgoviște a aniversat 50 de ani de la înființare, printr-o ediție de colecție, bună de pus în ramă, cum se spune, iată că nici tradiționalul festival național de interpretare a romanței "Te-aștept pe același drum" de la Zlatna nu s-a lăsat mai prejos, propunându-ne cea mai puternică ediție de până acum, de departe. În felul acesta s-a sărbătorit, într-un fel, cifra frumoasă (a fost a 15-a ediție), dar mai ales a fost răsplătită pasiunea depusă de primarul Silviu Ponoran, fiu de muzician, care a transformat micul oraș din Munții Apuseni într-o capitală zonală a romanței, dar și a muzicii în general (ne referim și la cele 3 seri de concerte din cadrul FIFE - Festivalul internațional de film etnografic). Din Zlatna au pus umărul la organizare Primăria orașului

Alina Mavrodin

(Palatul administrativ este o superbă clădire de patrimoniu, un adevărat palat!), Consiliul local și Casa de cultură "Horea Popescu", iar la nivelului județului Alba au fost alături de organizatori Consiliul județean (președintele Ion Dumitrel se implică de fiecare dată și nu ratează nici un spectacol) și Centrul de cultură "Augustin Bena" din Alba-Iulia. Sala "Ampelum" a fost pavoazată sărbătorește, primind publicul (venit și de la Abrud sau Câmpeni!) într-un superb decor de toamnă imaginat de Evelina Câmpean, care, împreună cu Cosmina Bogdan, a fost permanent în prim-plan, semnând și fotografiile alăturate. O echipa mică, dar inimoasă, care "orchestreză" an de an o manifestare neegalată nici pe departe de orașe mult mai mari care au competiții similare, cum ar fi Timișoara, Botoșani sau Baia-Mare. Până în ziua când orașul va avea preconizată sală de teatru-cinema-spectacole, pe care localnicii o merită din plin, sala "Ampelum" este o gazdă primitoare: se așează peste 250 de scaune comode, sonorizarea este de calitate (prof. Eugen Hîrșu, Sorin Fekete), luminile de asemenea, așa încât rezultă o atmosferă intimă, primitoare, caldă, ideală pentru genul sensibil, de suflet, care este romanța. Și mai este un aspect, cel mai important, de fapt - acompaniamentul muzical.

În afară de Târgoviște, nicăieri nu există o orchestră la fel de valoroasă, dovada cea mai bună fiind că Alina Mavrodin a apelat la ea la concertul din seria "Romanța ne unește" care a avut loc în noiembrie la Cluj-Napoca. Profesorul Ovidiu Barteș este un violonist de clasă, el alegându-și instrumentiști pe măsură: Kalman Urszui (pian), Marius Szabo (vioară), Victor Geogean (acordeon), Zeno Zanc (contrabas). Formația a repetat pe îndelete, cu răbdare, cu fiecare concurent și vedetă din recital, așa încât totul a decurs fără nici o sincopă. Parteneri media au fost revista "Actualitatea muzicală", ziarul "Ultima oră" și Capital TV Alba-Iulia, Gala laureaților și recitalurile din ultima seară fiind transmise în direct de Radio România Cluj-Napoca (măcar dacă postul public de radio, sub noua conducere, ar înțelege care este menirea unei asemenea instituții naționale - și anume aceea de a avea programe muzicale echilibrate, pe gustul tuturor categoriilor de vârstă, și mai ales românești!).

Juriul a fost prezidat de reputata realizatoare de televiziune și, mai puțină lume știe asta, interpretează de romanțe (a descoperit și a lansat zeci de vedete ale muzicii populare) Florentina Satmari, având în componența sa nume respectate ale muzicii ușoare și ale romanței: Stela Enache, Alina Mavrodin (directoare artistică a Festivalului internațional "Crizantema de aur" de la Târgoviște), Rodica Pop-Seling. Aceasta din urmă se mândrește cu faptul că a cucerit Trofeul atât la Târgoviște, cât și la Zlatna! Nivelul competiției fiind foarte ridicat (concuranții au fost atrași de suma extrem de mare oferită câștigătorului Trofeului - pe viitor este de dorit o nivelare a sumelor, precum și posibilitatea de a se acorda premii "ex aequo") a făcut ca juriul să acorde multe premii, chiar dacă unii le-au meritat mai puțin. Scriitorul Teodor Vasiliu, autor al monumentalei "Istoriei a "Crizantemei de aur"", a înmănat două distincții din partea Centrului cultural pentru UNESCO "Cetatea romanței" Târgoviște, fericții fiind Vasile Topîrceanu din București (fost câștigător al "Crizantemei", cu 30 de ani în urmă!) și Andrada-Gabriela Bogdan din Orăștie. Premiul special al casei de cultură "Horea Popescu" a fost acordat, probabil prin prisma faptului că la ediția anterioară obținuse premiul II, lui Alexandru Dem Silvanu din Alba-Iulia, deși acesta a fost neconvingător. Regretabil faptul că, deși laureat, acesta a avut ulterior, pe o rețea de socializare,

un atac suburban la adresa Alinei Mavrodin, fără să știe că tocmai aceasta îl susținuse, deși alți membri ai juriului s-au opus! Un alt fost câștigător al celui mai râvnit trofeu al

romanței, cel de la Târgoviște, este vorba de Gheorghe Leordean din Baia-Mare, a fost distins cu Premiul special al Primăriei orașului Zlatna, în timp ce vice-primarul Nicolae Clonța a înmănat Premiul special "Valer Ponoran", ctitorul festivalului, tinerei Simona Mazăre din Botoșani. Premiul special al Consiliului județean Alba a fost acordat unei soliste de folclor originare din jud. Bistrița-Năsăud, Ionela Cristina Lacatiș Bugnar, 22 de ani. Surprinzător, Premiul special "Ioana Radu" a fost direcționat către Veronica Moldovan Macarie din Cluj-Napoca, și ea neconvingătoare, mai ales în ce privește specificul înțelegerii romanței, așa cum ne-a lăsat-o moștenire "Regina" Ioana Radu. Locuind în Cluj-Napoca, dar originar din Baia-Mare, Tudor Bărbos venea aureolat de premiul I cucerit atât la Târgoviște, cât și la Zlatna, dar de această dată, cum spuneam, concurența a fost acerbă, drept care a fost nevoit să se mulțumească cu premiul III. El a fost devansat pe podium de un alt solist cu studii muzicale academice, Daniel Pop din Popești-Leordeni, care a confirmat, prin acest premiu II, premiul I de la "Crizantema de aur" din 2011. Artistă lirică la Opera din Brașov, Gabriela Anca Șeicanu, 41 de ani, a meritat din plin premiul I, adăugând în palmaresul său această distincție trofeelor cucerite la Câmpulung-Muscel și la Baia-Mare. La doar o săptămână după ce impresionase prin evoluția sa la "Crizantema de aur" (al cărei Trofeu l-a câștigat în 2010), tenorul Sorin Lupu, 47 de ani, de la Opera Națională din Cluj-Napoca, a avut din nou o evoluție superlativă, primind Trofeul și însemnele victoriei din mâinile președintelui Ion Dumitrel, ale primarului Silviu Ponoran și ale Florentinei Satmari. Bucurie mare, firește,

pentru ascultătorii Radio România Cluj, mai ales că mulți dintre laureați sunt absolvenți ai Academiei de muzică "Gheorghe Dima". Deși posesor al unei voci impresionante, Sorin Lupu a cântat nuanțat, cu rafinament, romanțele "Trubadurul" de Ionel Băjescu-Oardă și "Romanța fiului rățacitor" de Paraschiv Oprea. Problema care se ridică este cea pusă în discuție nu o dată de regretatul Titel Popovici sau de un alt compozitor de marcă, Jolt Kerestely: cântăreții de operă respectă stilul romanței sau îl alterează? La această ediție, la Zlatna au fost preferați cei cu studii academice, cu voci "mari", dar în palmares ar fi meritat să intre, în locul unora, Maria Neag din Reghin, Ion Ioniță din București (reprobabil însă gestul lui de pe Facebook, care îl descalifică) sau, mai sus în ierarhia finală, Mariana Claudia Filipescu din Câmpulung-Muscel, distinsă totuși cu onorantul premiu al revistei "Actualitatea muzicală". Edificator, la scurtă vreme aceasta a câștigat Premiul I la Festivalul de romanțe de la Bocșa! Toți au o vârstă, nu mai

sunt tineri, dar tocmai aceasta este explicația faptului că ei înțeleg, simt romanța, pătrund sensul versurilor și cântă romanță tot timpul, nu doar ocazional, în căutarea unui premiu. De aceea, pe viitor în palmares se cuvine realizat un echilibru între profesioniști și amatori, adică între cei cu studii muzicale clasice și experiența scenelor lirice și marii iubitori și propagatori ai romanței la toate nivelurile, prin participarea la toate competițiile de gen, fie ele cât de mici.

Recitalurile au fost și ele la un nivel înalt, pe măsura unei ediții de excepție. S-a detașat, printr-o evoluție senzațională, Alina Mavrodin. Fosta câștigătoare a

Trofeului Mamaia și al concursului TV "Steaua fără nume" (ambele în urmă cu trei decenii), aflată într-o formă vocală și nu numai (are un talent actoricesc rar) impresionantă, și-a descoperit o adevărată vocație în cultivarea și susținerea romanței, aducând un tulburător omagiu marilor compozitori ai romanței, prin piese foarte dificile și mai puțin cântate. Descoperită de Florentina Satmari, cunoscuta solistă de muzică populară Daniela Condurache a constituit o reală surpriză pentru cei care nu știau cu câtă dăruire abordează și romanța. Și-au confirmat cartea de vizită două foste câștigătoare ale Trofeului, Rodica Pop-Seling și Georgeta Plută, în timp ce ieșeanul Aurel Niamțu, învingătorul din 2016, s-a confruntat cu actualii finaliști. Au fost interpretate atât romanțe clasice, celebre, compuse de Mia

Braia, Nelu Danielescu, Popescu-Peppo, Ionel Fernic, Vladimirovici Gold, Al. Leon, Gherase Dendrino, Nicolae Kirculescu, Henry Mălineanu, Aurel Maxiny (piesa "titulară" a manifestării), Vasile Vasilache, Vespasian Vasilescu, N. Pascu, Ion Vasilescu, Edmond Deda, Aurel

Mariana Claudia Filipescu,
câștigătoare a Premiului "A.M."

Giroveanu, dar și melodii ceva mai recente, care au îmbogățit repertoriul genului, semnate de Dan Mizrahy, Paraschiv Oprea, George Grigoriu, Constantin Bardan, Mircea Aurel Ciugudean, Cornel Vântu, Ion Ioniță. Dar oricât de frumoase ar fi romanțele moderne, publicul vibrează tot la refrenele de neuitat, care emoționează și astăzi: toți participanții, vedetele, orchestra, membrii juriului, organizatorii, prezentatorul, alături de publicul ridicat în picioare, au cântat cu ochii înrouați, la despărțire, "Ciobănaș cu 300 de oi" ... (Foto: Evelina Cîmpean)

Octavian URSULESCU